

(Ф 03.02-91)

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут Аеропортів
Кафедра містобудування

УЗГОДЖЕНО
Директор ННІАП

О.Чемакіна
«18» / 12

О.Чемакіна
2015 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

про проректора з науково-педагогічної роботи

Т.Іванова
2015 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«КОМПОЗИЦІЯ»

Галузь знань: 0601 «Будівництво та архітектура»
Напрямок підготовки: 6.060102 «Архітектура»

Курс – 1 Семестр – 1, 2

Практичні заняття – 72 Диференційований залік – 1 семестр
Самостійна робота – 63 Екзамен – 2 семестр

Усього (годин/кредитів ECTS) – 135/4,5
Домашні завдання (1) – 1,2 семестр
Розрахунково - графічна робота (1) – 2 семестр
Індекс Р5 – 6.060102/15 – 3.1.4

СМЯ НАУ РНП 10.01.07-01-2015

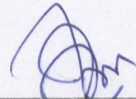
	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Композиція»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 10.01.07-01-2015
		Стор. 2 із 24	

Робочу навчальну програму з дисципліни «Композиція» розроблено на основі робочого навчального плану № РБ-5-6.060102/15 підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» за напрямом 6.060102 «Архітектура», та навчальної програми цієї дисципліни, індекс Н5-6.060102/15-3.1.4, затвердженої «21» 12 2015 р., та відповідних нормативних документів.

Робочу навчальну програму розробили:

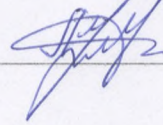
старший викладач

кафедри містобудування

В. Дриженко

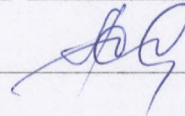
асистент кафедри містобудування

І. Лисюк

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри містобудування, протокол № 15 від " 21 " 10 2015 р.

Завідувач кафедри

Агєєва Г.М.

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри напрямку 6.060102 «Архітектура» (спеціальність 7/8.06010203 «Дизайн архітектурного середовища») - кафедри архітектури, протокол № 23 від « 20 » 10 2015 р.

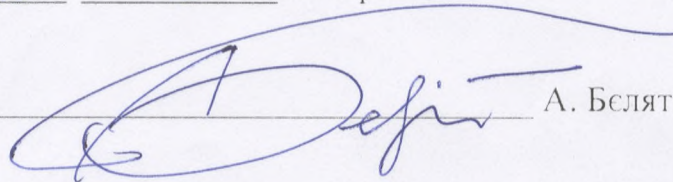
Завідувач кафедри

Ю. Дорошенко

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту Аеропортів, протокол № 13 від " 18 " 12 2015 р.

Голова НМРР

А. Бєлятинський

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник 0

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.	4
1.2. Мета викладання навчальної дисципліни	4
1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни	4
1.4. Інтегровані вимоги до знань та вмінь з навчальної дисципліни	5
1.5. Інтегровані вимоги до знань та вмінь з навчальних модулів	5
1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни	7
2. Зміст навчальної дисципліни	7
2.1. Тематичний план навчальної дисципліни	7
2.2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять	10
2.2.1. Практичні заняття, їх тематика та обсяг.....	10
2.2.2. Самостійна робота студента, її зміст та обсяг.....	12
2.2.2.1. Розрахунково-графічна робота.....	12
2.2.2.2. Домашні завдання.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	13
3.1. Список рекомендованих джерел	13
3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до технічних засобів навчання	15
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.....	15

*Самостійні думки впливають лише
із самостійно набутих знань.*

К.Д Ушинський

ВСТУП

Однією з необхідних умов організації навчального процесу за кредитно-модульною системою є наявність робочої навчальної програми з кожної дисципліни, розробленої за модульно-рейтинговими засадами і доведеної до відома викладачів та студентів.

Рейтингова система оцінювання (РСО) є невід'ємною складовою робочої навчальної програми і передбачає визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та умінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного та семестрового контролю, з наступним переведенням оцінки за багатобальною шкалою в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

РСО передбачає використання модульних рейтингових оцінок (поточної, контрольної, підсумкової), а також екзаменаційної або залікової, підсумкової семестрової та підсумкової рейтингових оцінок.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця

Дана дисципліна є нормативною базовою дисципліною у процесі навчання архітектора. Визначальним завданням дисципліни є розвиток у студентів композиційного мислення. На базі здобутих знань та навичок в результаті вивчення дисципліни фахівець зможе вирішувати усі необхідні задачі при створенні архітектурного проекту.

1.2. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є забезпечення студента знаннями основних засад композиції, її категорій та засобів з метою використання цих знань в проектуванні окремих архітектурних елементів, інтер'єрів, будівель, споруд та містобудівних утворень. Навчальний процес складається з двох частин:

- теоретичної, яка передбачає ознайомлення студентів з категоріями і засобами композиції;
- практичної, яка являє собою творчий процес і дає практичні навички, які будуть використовуватись у архітектурному проектуванні, а саме вміння втілювати ідеї у клаузурі, ескізах та макетах.

1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни

Задачами вивчення дисципліни є:

- прищеплення основ естетичного смаку та виховання у студентів культури сприйняття архітектурних форм та дизайнерських концепцій;
- засвоєння методики, основних категорій та засобів композиції;
- застосування теоретичних знань та практичних навичок в моделюванні площинних, фронтальних, об'ємних та глибинно-просторових об'єктів.

1.4. Інтегровані вимоги до знань та вмінь з навчальної дисципліни

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні закони, правила, прийоми побудови та засоби композиції;
- характерні особливості та принципи поділу композицій на площинну, фронтальну, об'ємну та глибинно-просторову;
- основні композиційно-пластичні прийоми, використані в пам'ятках архітектури різних епох і народів.

Вміти:

- аналізувати площинні, фронтальні та об'ємно-просторові форми, а також композицію архітектурних об'єктів;
- свідомо моделювати форму, використовуючи різні композиційні прийоми та засоби;
- втілювати композиційні рішення графічними засобами та макетуванням площинних та об'ємно-просторових архітектурних об'єктів;
- використовувати засоби формоутворення та моделювання площинної, фронтальної, об'ємної форми, а також глибини простору;
- використовувати засоби гармонізації об'ємно-просторового середовища;
- створювати заданий образ в архітектурній формі засобами композиції.

1.5. Інтегровані вимоги до знань та вмінь з навчальних модулів

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з чотирьох навчальних модулів, кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

1.5.1. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №1 «Площинна композиція» студент повинен:

Знати:

- визначення композиції та її основні закони, правила і прийоми, засоби;
- види композицій, характерні риси площинної композиції;
- закономірності сприйняття форми, подібність форм;
- способи поєднання форм у групи;
- роль фактури, кольору, тону у виразності композиції;
- симетричну та асиметричну композиції;

- метричний та ритмічний порядок її організації;
- принципи побудови статичної та динамічної композиції.

Вміти:

- застосовувати закони, правила і прийоми композиції у художньо-творчій діяльності;
- створювати площинні композиції;
- володіти засобами виразності графіки для створення площинних композицій;
- використовувати властивості композиції для побудови гармонійної композиції.

1.5.2. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального **модуля №2 «Фронтальна композиція»** студент повинен:

Знати:

- ознаки композиції (площинної, фронтальної, об'ємної, глибинно-просторової) за просторовим розташуванням форм;
- характерні ознаки фронтальної композиції та принципи її побудови;
- умови фронтальності форми;
- методи побудови фронтальної форми;
- види фронтальної композиції.

Вміти:

- характеризувати види композиції залежно від сприйняття їх глядачем;
- застосовувати методи побудови фронтальної форми у процесі її створення;
- забезпечувати умови фронтальності форми у процесі композиційної діяльності;
- використовувати композиційні засоби (пропорції, контраст і нюанс, ритм і метр) у побудові фронтальної композиції;
- будувати фронтальні композиції за їх ознаками.

1.5.3. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального **модуля №3 «Об'ємна композиція»** студент повинен:

Знати:

- характерні ознаки об'ємної композиції;
- умови об'ємності форми;
- основи пропорціонування, пропорції «золотого перерізу»;
- методи побудови об'ємності форми;
- різновиди об'ємної композиції та принципи їх побудови.

Вміти:

- створювати об'ємні композиції;
- застосовувати методи побудови об'ємності форми у композиційній діяльності та доцільно і гармонійно поєднувати між собою окремі елементи;
- суміщати в об'ємній композиції симетрію та асиметрію;
- членувати поверхні об'ємної форми та маси;

– забезпечувати єдність композиції, масштабність, динаміку або статику об'ємної форми через членування її на основі пропорцій, оптимальних співвідношень мас і застосування ритмічного та метричного повторів.

1.5.4. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального **модуля №4 «Глибинно-просторова композиція»** студент повинен:

Знати:

- характерні ознаки та види глибинно-просторової композиції;
- принципи формування композиційних центрів у глибинно-просторовій композиції;
- умови та методи побудови глибинності простору.

Вміти:

- створювати глибинно-просторові композиції;
- застосовувати симетричну або асиметричну організацію побудови глибинно-просторової композиції;
- доцільно використовувати у побудові композицій ритмічний і метричний повтор;
- будувати внутрішній та відкритий простір;
- виготовляти макети.

Знання та вміння, отримані студентом під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з базовою та повною вищою освітою.

1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)		
		Усього	Практичні	СРС
1	2	3	4	5
1 семестр				
Модуль №1 «Площинна композиція»				
1.1	Поняття про композицію та її види. Закони, правила та прийоми композиції.	6	4	2
1.2	Форма – основа створення художнього образу в композиції.	6	4	2
1.3	Метричний і ритмічний порядок організації композиції.	6	4	2
1.4	Принципи побудови статичної та динамічної композиції.	4	2	2
1.5	Модульна контрольна робота №1	3	2	1
Усього за модулем №1		25	16	9
Модуль 2 «Фронтальна композиція»				
2.1	Просторове розташування форм.	6	4	2
2.2	Симетрія та асиметрія у фронтальній композиції.	6	4	2
2.3	Методи побудови фронтальної форми.	6	4	2
2.4	Засоби формування характеру композиції.	6	4	2
2.5	Домашнє завдання	8	-	8
2.6	Модульна контрольна робота №2	3	2	1
Усього за модулем №2		35	18	17
Усього за 1 семестр		60	34	26
2 семестр				
Модуль 3 «Об'ємна композиція»				
3.1	Поняття про об'ємну композицію та особливості її сприйняття.	6	4	2
3.2	Умови об'ємності форми. Залежність об'ємної форми від: співвідношення вимірів у системі координат.	6	4	2
3.3	Умови об'ємності форми. Залежність об'ємної форми від: застосування кольору і фактури; характеру поділу її поверхні й маси; форм, які оточують головний об'єм.	6	4	2
3.4	Методи побудови об'ємності форми.	6	4	2
3.5	Об'ємна композиція і просторове середовище. Ознаки видів об'ємної композиції.	3	2	1
3.6	Домашнє завдання	8	-	8
3.7	Модульна контрольна робота №3	3	2	1
Усього за модулем №3		38	20	18

Модуль 4 «Глибинно-просторова композиція»				
4.1	Поняття про глибинно-просторову композицію та її характерні ознаки.	6	4	2
4.2	Умови глибинності простору.	6	4	2
4.3	Принципи побудови лінійної і повітряної перспективи.	6	4	2
4.4	Методи побудови глибинності простору: взаємна підпорядкованість окремих частин простору; рельєфне ділення простору в глибину.	3	2	1
4.5	Ознаки видів глибинно-просторової композиції.	3	2	1
4.6	Розрахунково-графічна робота	10	-	10
4.7	Модульна контрольна робота №4	3	2	1
Усього за модулем №4		37	18	19
Усього за 2 семестр		69	38	37
Усього за навчальною дисципліною		135	72	63

2.2. Проектування дидактичного процесу з видів навчальних занять

2.2.1. Практичні заняття, їх тематика та обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Практ. заняття	СРС
1	2	3	4
1 семестр			
Модуль №1 «Площинна композиція»			
1.1	Створення ескізів врівноважених цілісних композицій з геометричних фігур.	2	1
1.2	Виконання врівноваженої цілісної композиції з геометричних фігур (аплікація з тонованого паперу). Формат А4.	2	1
1.3	Створення ескізів симетричних та асиметричних композицій на основі контрасту і нюансу форм.	2	1
1.4	Виконання симетричної та асиметричної композицій на основі контрасту і нюансу форм (аплікація з тонованого паперу). Формат А4.	2	1
1.5	Створення ескізів метричної і ритмічної композицій у смузі і сітці на основі прямолінійних і криволінійних форм.	2	1
1.6	Виконання метричної та ритмічної композицій у смузі і сітці на основі прямолінійних і криволінійних форм (аплікація з тонованого паперу). Формат А4.	2	1
1.7	Створення в матеріалі статичної та динамічної композицій з посиленням їх властивостей за допомогою фактури, тону, кольору (аплікація з тонованого паперу). Формат А3.	2	2
1.8	Модульна контрольна робота №1	2	1
Усього за модулем №1		16	9

1	2	3	4
Модуль №2 «Фронтальна композиція»			
2.1	Створення ескізів фронтальної композиції на основі геометричних форм з використанням метричного повтору.	4	2
2.2	Виготовлення макету фронтальної композиції на основі геометричних форм з використанням метричного повтору (папір білого кольору).	2	1
2.3	Створення ескізів фронтальної композиції на основі криволінійних форм з використанням ритму.	2	1
2.4	Виготовлення макету фронтальної композиції на основі криволінійних форм з використанням ритму (тонований папір).	2	1
2.5	Виготовлення макету фронтальної динамічної композиції із застосуванням ритму на основі геометричних форм з виявленням центру композиції (білий і тонований папір).	2	1
2.6	Створення ескізів фронтальної композиції на основі контрасту форм, кольору, фактур (симетрія або асиметрія).	2	1
2.7	Виготовлення макету фронтальної (симетричної або асиметричної) композиції на основі контрасту форм, кольору, фактур (матеріал за вибором).	2	1
2.8	Модульна контрольна робота №2	2	1
Усього за модулем №2-		18	9
Усього за 1 семестр		34	18
2 семестр			
Модуль №3 «Об'ємна композиція»			
3.1	Створення ескізів об'ємної (симетричної, асиметричної) композиції з подібних за формою геометричних тіл з яскраво вираженим центром. Встановлення оптимальних пропорційних співвідношень (формат А4).	2	1
3.2	Виготовлення макету симетричної об'ємної композиції з подібних за формою геометричних тіл з яскраво вираженим центром (картон, папір білий або тонований).	2	1
3.3	Виготовлення макету асиметричної об'ємної композиції з подібних за формою геометричних тіл з яскраво вираженим центром (картон, папір білий або тонований).	2	1
3.4	Зображення об'ємної форми (макету завдання 3.1 за вибором) з урахуванням умов для найкращої передачі об'ємності (формат А3). Техніка виконання за вибором: точка, лінія, штрих.	2	1
3.5	Створення ескізів двох об'ємних композицій з горизонтальним і вертикальним членуванням поверхонь та з використанням кольору і фактури для посилення виразності композицій.	2	1

1	2	3	4
3.6	Виготовлення макету об'ємної композиції з горизонтальним або вертикальним розчленуванням поверхні та з використанням кольору і фактури для посилення виразності композиції (матеріал за вибором).	2	1
3.7	Уточнення та деталізація макету об'ємної композиції з горизонтальним або вертикальним членуванням поверхні.	2	1
3.8	Створення ескізів об'ємної динамічної та статичної композиції з контрастних за формою елементів із застосуванням ритмічного членування і співставлення мас верхньої і нижньої частини.	2	1
3.9	Виготовлення макету об'ємної статичної або динамічної композиції із застосуванням контрастних за формою об'ємних елементів. (матеріал за вибором).	2	1
3.10	Модульна контрольна робота №3	2	1
Усього за модулем №3		20	10
Модуль №4 «Глибинно-просторова композиція»			
4.1	Створення ескізів глибинно-просторової композиції на основі модуля з формуванням центру композиції.	2	1
4.2	Виготовлення макету глибинно-просторової композиції на основі модуля з формуванням центру композиції.	2	1
4.3	Створення ескізів глибинно-просторової композиції, що передбачає побудову внутрішніх просторів (картинна галерея, зал урочистих подій або глядацький зал: концертний, кінотеатр).	2	1
4.4	Виготовлення макету глибинно-просторової композиції, що передбачає побудову внутрішніх просторів.	2	1
4.5	Створення ескізів глибинно-просторової композиції, що передбачає побудову відкритого простору. Виявлення напрямків до головного простору як композиційно домінуючого. Доцільне застосування симетрії та асиметрії, ритму і метру.	2	1
4.6	Побудова відкритого простору на основі симетрії за розробленим ескізом. Виготовлення макету.	2	1
4.7	Побудова відкритого простору на основі асиметрії за розробленим ескізом. Виготовлення макету.	2	1
4.8	Уточнення та деталізація макетів з відкритим простором.	2	1
4.9	Модульна контрольна робота №4	2	1
Усього за модулем №4		18	9
Усього за 2 семестр		38	19
Усього за навчальною дисципліною		72	37

2.2.2. Самостійна робота студента, її зміст та обсяг

№ пор.	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)
1	2	3
1 семестр		
1.	Підготовка до практичних занять	16
2.	Домашнє завдання	8
3.	Підготовка до модульних контрольних робіт	2
Усього за 1 семестр		26
2 семестр		
1.	Підготовка до практичних занять	14
2.	Домашнє завдання	8
3.	Виконання розрахунково-графічної роботи	10
4.	Підготовка до модульних контрольних робіт	2
Усього за 2 семестр		37
Усього за навчальною дисципліною		63

2.2.2.1. Розрахунково-графічна робота

Розрахунково-графічна робота (РГР) з дисципліни виконується у другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни з площинної та фронтальної композиції та дослідження основних закономірностей побудови гармонійної композиції. Виконання РГР є важливим етапом у набутті навичок створення композиції та підготовці майбутнього фахівця-архітектора.

Мета РГР міститься у розробці модуля відкритого простору на основі симетрії і асиметрії та виготовлення макету глибинно-просторової композиції (М 1:1). Для успішного виконання розрахунково-графічної роботи студент повинен знати умови та методи побудови глибинності простору, вміти застосовувати симетричну або асиметричну організацію побудови глибинно-просторової композиції; доцільно використовувати у побудові композицій ритмічний і метричний повтор; самостійно розробляти окремі елементи для побудови метричної глибинно-просторової композиції та виготовляти макет.

Виконання, оформлення та захист РГР здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання РГР, – до 10 годин самостійної роботи.

2.2.2.2. Домашнє завдання

Домашні завдання (ДЗ) з дисципліни виконується у першому і другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Тема першого домашнього завдання: «Фронтальна композиція».

Мета ДЗ міститься у виготовленні макету фронтальної композиції. Для виконання домашнього завдання студент повинен знати характерні ознаки

фронтальної композиції та принципи її побудови, вміти використовувати композиційні засоби (пропорції, контраст і нюанс, ритм і метр) у побудові фронтальної композиції, самостійно розробляти окремі елементи для побудови фронтальної композиції та виготовляти макет.

Тема другого домашнього завдання: «Об'ємна композиція».

Мета ДЗ міститься у виготовленні макету об'ємної композиції. Для виконання домашнього завдання студент повинен знати характерні ознаки об'ємної композиції, методи та принципи побудови об'ємності форми, вміти забезпечувати єдність композиції, масштабність, динаміку або статику об'ємної форми через розчленування її на основні пропорцій, оптимальних співвідношень мас і застосування ритмічного та метричного повторів.

Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання ДЗ, – до 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Список рекомендованих джерел

Основні рекомендовані джерела

- 3.1.1. Араухо Н. Архитектурная композиция: М.: Высш. школа, 1982. – 284с.
- 3.1.2. Боднар О. Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві : [монографія] /О. Я. Боднар. – Львів: Українські технології, 2005. – 198 с.
- 3.1.3. Волкотруб И.Т. Основы художественного конструирования. Моделирование материалов и биоформ / Иван Тимофеевич Волкотруб. – К.: Выща школа. Головное изд-во, 1982. – 152с.
- 3.1.4. Голубева О. Л. Основы композиции: [учеб пособ. для уч-ся ср. и высш. худ. учеб. завед.] / О. Л. Голубева. – М.: Изобразительное искусство, 2001. – 118 с.
- 3.1.5. Гребенюк Г. Є. Основы композиции та рисунок : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / Г. Є. Гребенюк. – К. : Техніка, 1997. – 221 с.
- 3.1.6. Зайцев А. Наука о цвете и живопись / Алексей Сергеевич Зайцев. – М.: Искусство, 1986. – 158 с.
- 3.1.7. Ковалев Ф. В. Золотое сечение в живописи: [учеб. пособ.] / Федор Власович Ковалев. – К.: Выща шк. Головное изд-во, 1989. – 143 с.
- 3.1.8. Костенко Т. В. Основы композиции та тримірного формоутворення: [навч.-метод. посіб.] / Т. В. Костенко. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 256 с.
- 3.1.9. Кринский В.Ф., Ламцов Н.В., Туркус М.А. „Элементы архитектурно-пространственной композиции „ М. Стройиздат, 1984 г.
- 3.1.10. Кучмар А. „Основы архитектурного формообразования” (перевод с немецкого Д.Г. Копелянского) – М. Стройиздат, 1984

3.1.11. Объемно-пространственная композиция: учеб. для вузов / [А. В. Степанов, В. И. Мальгин, Г. И. Иванова и др.]. – М. : «Архитектура-С», 2007. – 256 с.

3.1.12. Стасюк Н. Г. Основы архитектурной композиции : [учеб. пособ.] / Н. Г. Стасюк, Т. Ю. Киселева, И. Г. Орлова. – [2-е изд.]. – М. : Архитектура-С, 2004. – 96 с.

3.1.13. Шаповал И.Г. „Прикладна теорія архітектурної композиції” Навчальний посібник для студентів архітектурних вузів, Київ КНУБА

3.1.14. Яковлев М. І. Композиція +геометрія / Микола Іванович Яковлев. – К. : Каравела, 2007. – 240 с.

3.1.15. Яремків М. М. Композиція: творчі основи зображення / М. М. Яремків : [навч. посіб.].– Тернопіль: Підручники і посібники, 2005.– 112с.

Додаткові рекомендовані джерела

3.1.16. Короев Н., Федоров М. Архитектура и особенности зрительного восприятия М. Госстройиздат, 1954 г.

3.1.17. Кулебакин Г. И. Рисунок и основы композиции: [учеб. для СПТУ] / Георгий Иванович Кулебакин ;– М. : Высшая школа, 1988. – 128 с.

3.1.18. Михайленко В. Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): [навч. посіб.] / В. Є. Михайленко, М. І Яковлев. – К. : Каравела, 2004. – 304 с

3.1.19. Сомов Ю. С. Композиция в технике / Юрий Соломонович Сомов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Машиностроение, 1977. – 271 с.

3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до ТЗН

№ пор.	Назва	Шифр тем за тематичним планом	Кількість
1	2	3	4
1.	Плакати	до кожного модуля	4 прим.
2.	Методичні рекомендації до практичних занять	до усіх модулів	електронна версія
3.	Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи	2.5, 4.6	електронна версія
4.	Дидактичні матеріали (альбом)	до усіх модулів	1
5.	Кращі роботи (макети) студентів	до усіх модулів	12

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.2.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи та набутих знань та умінь здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента

1 семестр				
Модуль №1		Модуль №2		Мак кількість балів
Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
Ескізування (3 x 4 бали)	12	Ескізування (3 x 4 бали)	12	88
Макетування (4 x 4 бали)	16	Макетування (4 x 4 бали)	16	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 17 балів</i>		Виконання домашнього завдання № 1	8	
Виконання модульної контрольної роботи №1	12	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 22 балів</i>		
		Виконання модульної контрольної роботи №2	12	
Усього за модулем №1	40	Усього за модулем №2	48	
Семестровий диференційований залік				12
Усього за 1 семестр				100

2 семестр				
Модуль №3		Модуль №4		Мак кількість балів
Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
Ескізування (3 x 3 бали)	9	Ескізування (3 x 3 бали)	9	
Макетування (4 x 3 бали)	12	Макетування (4 x 3 бали)	12	
Виконання домашнього завдання № 2	8	Виконання та захист розрахунково-графічної роботи	14	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №3 студент має набрати не менше 18 балів</i>		<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №4 студент має набрати не менше 21 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №3	12	Виконання модульної контрольної роботи №4	12	
Усього за модулем №3	41	Усього за модулем №4	47	
Семестровий екзамен				12
Усього за 2 семестр				100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах					Оцінка за національною шкалою
Модуль №1, №2	Модуль №3, №4	Виконання та захист розрахунково- графічної роботи	Виконання та захист домашнього завдання №1, №2	Виконання модульної контрольної роботи №1, №2, №3, №4	
Ескізи, макетування	Ескізи, макетування				
4	3	13-14	8	11-12	Відмінно
3	2,5	11-12	6-7	9-10	Добре
2,5	2	9-10	5	7-8	Задовільно
менше 2,5	менше 2	менше 9	менше 5	менше 7	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. До поточної модульної рейтингової оцінки може бути додано до 4-х додаткових заохочувальних та до 4-х штрафних балів (за кожний модуль).

4.3. Заохочувальні бали (бали зі знаком «+») студент може отримати за творчий підхід до виконання будь-якого поточного завдання, оригінальне виконання та оформлення завдання тощо.

4.4. Штрафні бали (бали зі знаком «-») можуть бути нараховані студенту за порушення встановлених термінів або недостатній рівень самостійності виконання окремих завдань, невиконання обов'язкових завдань до лабораторного заняття, систематичні запізнення на заняття тощо.

4.5. Якщо студент успішно та своєчасно виконав передбачені у даному модулі всі види навчальної роботи (з позитивними за національною шкалою оцінками), то від допускається до модульного контролю з цього модуля.

4.6. Модульний контроль за модулями №1-№4 здійснюється комісією, яку очолює завідувач кафедри, шляхом виконання студентом модульної контрольної роботи тривалістю до двох академічних годин. Контрольна модульна рейтингова оцінка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

4.7. У випадку отримання незадовільної контрольної модульної рейтингової оцінки студент повинен повторно пройти модульний контроль в установленому порядку.

4.8. При повторному проходженні модульного контролю максимальна величина контрольної модульної рейтингової оцінки в балах, яку може отримати студент, не повинна перевищувати максимального значення оцінки «Добре» за національною шкалою.

4.9. Повторне проходження модульного контролю при отриманій раніше позитивній контрольній модульній рейтинговій оцінці з метою підвищення підсумкової модульної рейтингової оцінки не дозволяється.

4.10. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкової модульної рейтингової оцінки
в балах оцінці за національною шкалою

Модуль №1	Модуль №2	Модуль №3	Модуль №4	Оцінка за національною шкалою
36-40	43-48	37-41	43-47	Відмінно
30-35	36-42	31-36	35-42	Добре
24-29	29-35	25-30	28-34	Задовільно
менше 24	менше 29	менше 25	менше 28	Незадовільно

4.11. Модуль зараховується студенту, якщо він під час модульного контролю отримав позитивну (за національною шкалою) контрольну модульну рейтингову оцінку та позитивну підсумкову модульну рейтингову оцінку.

4.12. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

4.12. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність залікової/екзаменаційної рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою
Залікова	Екзамен.	
12	11-12	Відмінно
10	9-10	Добре
8	7-8	Задовільно
-	менше 7	Незадовільно

4.13. Якщо студент має позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, то він допускається до семестрового екзамену, який передбачений навчальним планом з дисципліни у 2 семестрі.

4.14. Семестровий екзамен здійснюється комісією, яку очолює завідувач кафедри, шляхом виконання студентом письмової екзаменаційної роботи тривалістю до трьох академічних годин.

4.15. Якщо студент під час семестрового екзамену отримав позитивну (за національною шкалою) екзаменаційну рейтингову оцінку (табл. 4.5), то навчальний курс з дисципліни у даному семестрі йому зараховується. У протилежному випадку він повинен повторно скласти семестровий екзамен в установленому порядку.

4.16. При повторному складанні семестрового екзамену максимальна величина екзаменаційної рейтингової оцінки в балах, яку може отримати студент, не повинна перевищувати максимального значення оцінки «Добре» за національною шкалою.

4.17. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.18. Повторне проходження семестрового контролю при отриманій раніше позитивній екзаменаційній рейтинговій оцінці з метою підвищення підсумкової семестрової рейтингової оцінки не дозволяється.

4.19. Студент має право не складати семестровий екзамен й отримати підсумкову семестрову рейтингову оцінку без екзамену, якщо він виконав протягом семестру всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів та без перескладань і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку. У протилежному випадку він повинен обов'язково складати семестровий екзамен.

4.20. Для оформлення звільнення від складання екзамену студент повинен подати в установленому порядку письмову заяву на ім'я директора інституту.

4.21. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка студента, який виконав протягом семестру всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів та без перескладань, отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку й вирішив не складати

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Композиція»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 10.01.07-01 – 2015
		Стор. 20 із 24	

та мінімальної екзаменаційної рейтингової оцінки, встановленої для кожної категорії підсумкових семестрових модульних рейтингових оцінок (*для «Відмінно» – 11 балів, для «Добре» – 9 балів, для «Задовільно» – 7 балів*).

4.22. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в семестрі, в якому передбачений диференційований залік (з даної дисципліни – у 1 семестрі), дорівнює сумі підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки та залікової рейтингової оцінки, встановленої для кожної категорії підсумкових семестрових модульних рейтингових оцінок (*для "Відмінно" – 12 балів, для "Добре" – 10 балів, для "Задовільно" – 8 балів*).

4.23. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.24. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: *92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е* тощо.

4.25. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни, яка викладається протягом декількох семестрів, визначається як середньоарифметична оцінка з підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах (з цієї дисципліни – за перший та другий семестри) з наступним її переведенням в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

